

Sygn. akt I ACa 1525/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grzegorz Krężolek
Sędziowie:	SSA Marek Boniecki (spr.) SSA Andrzej Struzik
Protokolant:	st.sekr.sądowy Urszula Kłosińska

po rozpoznaniu w dniu 24 marca 2017 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa **Narodowego Funduszu (...) w W. Oddziału (...)w K.**

przeciwko **E. B.**,

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 7 czerwca 2016 r. sygn. akt I C 2129/15

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 10800 zł (dziesięć tysięcy osiemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

SSA Marek Boniecki SSA Grzegorz Krężolek SSA Andrzej Struzik

Sygn. akt I ACa 1525/16

Uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z dnia 24 marca 2017 r.

Narodowy Fundusz(...)w W. - (...) Oddział (...)w K. w pozwie skierowanym przeciwko E. B., H. L. (1) i J. L. wniósł o uznanie za bezskuteczne w stosunku do powoda czynności prawnych objętych aktem notarialnym sporządzonym w dniu 13 marca 2012 r. przez Notariusza C. S. w M., Repertorium A nr (...)na mocy których H. L. (1) i J. L. darowali córce E. B. nieruchomości położoną w R., dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...) oraz ustanowiona została

nieodpłatna dożywotnia służebność osobista polegająca na prawie korzystania z połowy budynku mieszkalnego położonego w R. przy ul. (...) na rzecz H. L. (1) i J. L., w celu zaspokojenia wierzytelności powoda wynikających z prawomocnych wyroków Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 26 maja 2014 r. (sygn. akt I C 470/13) i Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 18 grudnia 2014 r. (sygn. akt I ACa 1280/14), tj. kwoty 539 649 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 marca 2012 r. do dnia zapłaty z wyłączeniem okresu od 13 kwietnia 2012 r. do 13 czerwca 2012 r. i kosztów postępowania w łącznej sumie 12.617 zł.

Pozwani E. B., J. L. i H. L. (1) wnieśli o oddalenie powództwa, zarzucając: 1) niewykazanie istnienia chronionej wierzytelności w chwili dokonywania skarżonej czynności; 2) niewykazanie, że dłużnicy na skutek ww. czynności stali się niewypłacalni; 3) brak korzyści majątkowej po stronie osoby trzeciej.

Wyrokiem z dnia 7 czerwca 2016 r. Sąd Okręgowy w Krakowie: I. uznał umowę darowizny nieruchomości położonej w R., obejmującej działkę ewidencyjną nr (...), dla której Sąd Rejonowy w L. prowadził księgę wieczystą nr (...), zawartą w dniu 13 marca 2012 r. przed Notariuszem C. S., Rep. A nr (...) mocą której H. L. (1) i J. L. podarowali wyżej opisaną nieruchomość swojej córce E. B. za bezskuteczną wobec Narodowego Funduszu (...) w W. - (...) Oddziału (...) w K., w celu zaspokojenia wierzytelności powoda wynikających z prawomocnych wyroków Sądu Okręgowego w Krakowie Wydział z dnia 26 maja 2014 r., sygn. IC 470/13 i Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 18 grudnia 2014 r., sygn. I ACa 1280/14, tj. kwoty 539.649 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 marca 2012 r. do dnia zapłaty z wyłączeniem okresu od 13 kwietnia 2012 r. do 13 czerwca 2012 r. i kosztów postępowania w łącznej sumie 12.617 zł; II. oddalił powództwo w pozostałej części oraz orzekł o kosztach procesu.

Sąd Okręgowy ustalił stan faktyczny szczegółowo zaprezentowany w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, z którego to uzasadnienia wynika, że H. i J. L. prowadzili działalność gospodarczą w postaci pensjonatu uzdrowskiego (...) w R. położonego przy ul. (...). Posiadali również inną nieruchomość przy ul. (...) oznaczoną nr (...) W 2010 r. małżonkowie L. umówili się z córką E. B., że przejmie ona wraz z mężem prowadzenie sanatorium (...), bo rodzice są już w podeszłym wieku i chcą przekazać biznes dzieciom. E. B. i S. B. w zamian za darowanie im nieruchomości i przejęcie działalności zgodzili się na spłacenie wszelkich długów małżonków L.. Pozwana E. B. i jej mąż byli wdrażani przez małżonków L. w działalność sanatorium do czasu, gdy E. B. zaszła w ciążę, która była zagrożona. E. B. wraz z mężem i dziećmi mieszkała w budynku przy ul. (...), którą to nieruchomość wraz z sanatorium (...) darowali jej rodzice w 2010 r. Nieruchomość ta w 2012 r. została sprzedana C. D.. Na przełomie 2011 i 2012 r. rodzina B. przeniósł się do niewykończonego budynku przy ul. (...) i tam prowadziła wspólne gospodarstwo domowe z H. i J. L.. Pismem z 13 lutego 2012 r. strona powodowa wezwała H. i J. L. do zwrotu nienależnie przekazanych w 2011 r. środków finansowych w ramach umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej. Powód wezwał do dobrowolnej zapłaty nienależnie otrzymanych środków finansowych w łącznej kwocie 512.061 zł poprzez wpłatę na wskazany w piśmie rachunek bankowy w terminie 14 dni od daty otrzymania wezwania. Pismem z tej samej daty powód wezwał pozwanych do zapłaty kwoty 27.588 zł. Wezwania zostały skierowane do pozwanych J. i H. L. (1) w dniu 14 lutego 2012 r., a odebrali je w dniu 15 lutego 2012 r. W dniu 13 marca 2012 r. przed Notariuszem C. S. została zawarta umowa darowizny Rep. A nr (...) na podstawie której H. L. (1) i J. L. darowali E. B. nieruchomość położoną w R. obejmującą działkę ewid. (...) obszaru 0,0551 ha przy ul. (...), której część składową stanowił murowany budynek mieszkalny z 2006 r. częściowo wykończony. Stawający jako wartość darowizny wskazali kwotę 300 000 zł. E. B. jednocześnie ustanowiła nieodpłatnie dożywotnią służebność osobistą na rzecz rodziców polegającą na prawie korzystania z połowy ww. budynku mieszkalnego. W dziale (...) księgi wieczystej darowanej nieruchomości wpisana była hipoteka umowna kaucyjna do kwoty 200.000 zł na rzecz Banku (...) w R. W.. Strona powodowa w dniu 17 lipca 2012 r. skierowała do J. L. i H. L. (1) notę księgową obciążeniową na kwotę 512.061 zł, zgodnie z wezwaniem numer z dnia 13 lutego 2012 r. E. B. i jej mąż S. B. dokonali następujących spłat zadłużenia pozwanych J. i H. L. (1) ze wspólnego rachunku bankowego: w dniu 8 sierpnia 2012 r.: kwoty 162 007,43 zł tytułem (...) S.C. J.H. L., kwoty 828,51 zł tytułem (...) S.C. J.H. L., kwoty 11.661,13 zł tytułem (...) S.C. J.H. L., kwoty 6.420,54 zł na rzecz (...) tytułem (...) S.C. J.H. L., kwoty 2.839,03 zł na rzecz kancelarii komorniczej za dłużnika J. L.; w dniu 9 sierpnia 2012 r.: kwoty 2.401,15 zł (...) S.C. J.H. L., kwoty 9.196,60 zł na rzecz kancelarii komorniczej tytułem spłaty zadłużenia J. i H. L. (1), kwoty 298,89 zł na rzecz banku (...) S.A. tytułem (...) S.C. J.H. L.; w dniu 10 sierpnia 2012 r.: kwoty 3 329,76 zł na rzecz Banku (...) w W. tytułem (...) S.C. J.H. L.; w dniu 11 sierpnia 2012 r.: kwoty 1800

zł, kwoty 2.874,49 zł na rzecz (...) S.A. w R. tytułem (...) S.C. J.H. L., kwoty 933,65 zł na rzecz Szpitala (...) w R. tytułem (...) S.C. J.H. L., kwoty 596,80 zł na rzecz Urzędu (...) w R. tytułem (...) S.C. J.H. L., kwoty 2.323,80 zł na rzecz (...) tytułem E. B. podatek od nieruchomości od osób fizycznych za (...), (...), II, 2012; w dniu 15 sierpnia 2012 r.: kwoty 18.334,61 zł tytułem (...) S.C. J.H. L.; w dniu 29 sierpnia 2012 r.: kwoty 7.865,76 zł, kwoty 2.376,74 zł; kwoty 25.764,22 zł, kwoty 840 zł na rzecz Bank (...) S.A. tytułem zwrotu zaliczki za pobyty małż. C. w Sanatorium (...), kwoty 577,36 zł na rzecz Bank (...) Bank (...) w R. W. tytułem (...) S.C. J.H. L.; w dniu 31 sierpnia 2012 r. spłaty kredytu hipotecznego nr (...) z dnia 26 października 2006 r. zaciągniętego przez J. i H. L. (1) w kwocie 72 500 zł. E. B. dokonała również spłaty hipoteki na darowanej jej nieruchomości w kwocie ok. 70.000 zł. Hipoteka ta z uwagi na spłatę całej wierzytelności stanowiącej jej zabezpieczenie wygasła. E. B. miała świadomość, że jej rodzice posiadają zadłużenie u licznych dostawców i pracowników i istnieje konieczności jego spłacenia, ale nie знаła szczegółów tych rozliczeń i skali długów do czasu spłaty. Pozwanym małżonkom L. w lipcu 2012 r. (...) S.A. w W. wypowiedział umowę o kredyt (...) zaciągnięty na modernizację sanatorium (...). W dniu 2 sierpnia 2012 r. C. D. dokonał spłaty kredytu płatniczego restrukturyzacyjnego w wysokości 129 496,01 zł. Stanowiła ona część ceny nieruchomości kupionej od E. B. w 2012 r. E. B. nie prowadziła przejętej od rodziców działalności uzdrowiskowej. W 2013 r. małżonkowie B. rozstali się i orzeczony został ich rozwód. Sąd Okręgowy w Krakowie w wyroku z dnia 26 maja 2014 r., sygn. akt I C 470/13 zasądził od pozwanych J. L. i H. L. (1) solidarnie na rzecz Narodowego Funduszu (...) w W. Oddziału Wojewódzkiego (...) w K. 539.649 zł z odsetkami ustawowymi od 1 marca 2012 r. z wyłączeniem okresu od 13 kwietnia 2012 r. do 13 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty oraz 7217 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Sąd Apelacyjny w Krakowie wyrokiem z dnia 18 grudnia 2014 r., sygn. akt I ACa 1280/14 oddalił apelację pozwanych i zasądził od nich solidarnie na rzecz strony powodowej kwotę 5400 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego. W dniu 26 stycznia 2015 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie nadał klauzulę wykonalności ww. orzeczeniom. Powód w lutym 2015 r. złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikom H. L. (1) i J. L. w oparciu o ww. tytuł wykonawczy. Wniósł o prowadzenie egzekucji z rachunków bankowych dłużników, ich wierzytelności i praw majątkowych, ruchomości oraz nieruchomości przy ul. (...) w R., o ile stanowi ich własność. W dniu 2 marca 2015 r. komornik sądowy ustalił, że pensjonat (...) stanowił własność E. B. i został sprzedany w 2012 r. Pozwani zamieszkują w domu należącym do córki, gdzie zajmują jedno pomieszczenie. Jedynym źródłem ich utrzymania są emerytury wypłacane przez (...) w kwotach 1350 zł na rzecz H. L. (1) i 1169 zł na rzecz J. L.. Ponadto małżonkowie L. spłacają kredyt w Banku (...) w R. W. i do spłaty pozostało im 30.000 zł. Miesięczna kwota odsetek przekracza wysokość ewentualnych potrąceń z emerytur dłużników, zatem jest niemożliwe ich zajęcie. Dłużnicy wskazali, że nie widzą szans na spłatę zadłużenia wobec Narodowego Funduszu (...) Ujawniona nieruchomość małżonków L. objęta księgą wieczystą nr (...) w zasadzie jest bezwartościowa, jej powierzchnia ma 700 m⁽²⁾ i biegną przez nią sieci energetyczne i gazowe, co uniemożliwia jej zabudowę. Pismem z dnia 5 marca 2015 r. komornik sądowy zawiadomił stronę powodową o bezskutecznej egzekucji. Komornik dokonywał comiesięcznego zajęcia części emerytur pozwanych w nieznacznym kwotach. Postępowanie dotyczące zajęcia rachunku bankowego dłużników zostało umorzone. J. L. i H. L. (1) na zasadach wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej byli właścicielami nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...), z której wydzielili część o pow. 157 m⁽²⁾ i ta część została objęta księgą wieczystą nr (...). Nieruchomość (...) małżonkowie sprzedali umową z dnia 3 grudnia 2015 r. B. S..

W ustalonym przez siebie stanie faktycznym, po dokonaniu analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego, Sąd Okręgowy uznał powództwo skierowane przeciwko E. B. za uzasadnione, wobec spełnienia przesłanek z art. 527 k.c. Strona powodowa wykazała, że jest wierzycielem pozwanych H. L. (1) i J. L.. W ocenie Sądu wierzytelność objęta ochroną istniała już w chwili zawarcia aktu notarialnego z dnia 13 marca 2012 r. Pozwani H. i J. L. na skutek zawarcia umowy darowizny z dnia 13 marca 2012 r. wyzbyli się składnika majątku, z którego mógłby zostać zaspokojony ich wierzyciel i stali się niewypłacalni. E. B. jako osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową w postaci nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...), która weszła do jej majątku. Fakt, iż rodzice uzgodnili z pozwaną i jej mężem, że otrzymają nieruchomość i przejmą ich działalność gospodarczą w zamian za spłatę ciężących na nich długów został wykazany w prowadzonym postępowaniu dowodowym. Jednakże do spłat tych doszło dopiero w sierpniu 2012 r., a więc po zawarciu przedmiotowej umowy darowizny z marca 2012 r. Fakt, iż E. B. spłacała wówczas ciężące na nieruchomości zadłużenie hipoteczne nie przesądza o ekwiwalentności świadczeń stron umowy, lecz była ona do

tego zobligowana jako nowy właściciel nieruchomości. Ponadto w samej umowie z dnia 13 marca 2012 r. strony nie wskazały, iż E. B. otrzymuje nieruchomość w zamian za przejęcie długów rodziców, a sama umowa stanowiła wyłącznie darowiznę ze strony małżonków L. na rzecz córki. Dłużnicy działali ze świadomością pokrzywdzenia strony powodowej jako swojego wierzyciela, gdyż już w lutym 2012 r. byli świadomi, iż nastąpi konieczność spłaty środków pobranych od (...) na działalność sanatoryjną w R.. E. B. przyznała, że wiedziała o długach rodziców wobec licznych wierzycieli, a nadto jest ona córką dłużników i prowadziła z nimi wspólne gospodarstwo domowe, a zatem miała świadomość iż zawierając z małżonkami L. w dniu 13 marca 2012 r. umowę darowizny działała ze szkodą dla wierzyciela. Sąd Okręgowy oddalił powództwo w pozostałej części, gdyż doszedł do przekonania, że w sprawie niewłaściwie zostali pozwani małżonkowie H. i J. L..

Wyrok powyższy w części uwzględniającej powództwo i rozstrzygającej o kosztach procesu zaskarżyła apelacją pozwana E. B., wnosząc o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Apelująca zarzuciła: 1) naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 527 k.c. – przez przyjęcie, że wierzytelność powoda była wystarczająco skonkretyzowana i istniała w chwili dokonania darowizny przez J. i H. małż. L. na rzecz pozwanej, a pozwana uzyskała w wyniku darowizny korzyść majątkową w postaci nieruchomości; 2) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz brak wszechstronnego.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż Sąd Okręgowy prawidłowo, z poszanowaniem reguł wyrażonych w przepisie art. 233 §1 k.p.c. ustalił stan faktyczny sprawy, co sprawiło, że Sąd Apelacyjny przyjął go za własny.

Ponieważ w apelacji podniesiono zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego jak i materialnego, na wstępie odnieść należy się do tych pierwszych, bowiem tylko prawidłowo ustalony stan faktyczny daje możliwość oceny poprawności zastosowania prawa materialnego.

W szczególności podkreślić należy, że Sąd Okręgowy uwzględnił wszystkie przeprowadzone w toku postępowania dowody, wyciągnął z nich wnioski logicznie poprawne i odpowiadające aktualnym poglądom na sądowe stosowanie prawa. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy omówił te dowody i podał przyczyny, dla których uznał je za wiarygodne bądź odmówił przyznania takiego waloru.

W apelacji podniesiono zarzut naruszenia art. 233 §1 k.p.c., jednakże zważywszy na jego uzasadnienie stwierdzić należy, że dotyczy on oceny prawnej poczynionych w sprawie ustaleń dotyczących przyjęcia, że na skutek zaskarżonej czynności doszło do pokrzywdzenia powoda jako wierzyciela. Apelujący nie wykazał, a nawet nie zarzucił, by w tym zakresie brak było logiki w powiązaniu wniosków wyprowadzonych przez Sąd Okręgowy z zebranymi dowodami lub by wnioskowanie Sądu wykraczało poza schematy logiki formalnej albo zasady doświadczenia życiowego, bądź nie uwzględniało jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo – skutkowych. Brak zarzutów o takim charakterze oznacza, że przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów nie może być skutecznie podważona.

Chybione okazały się również zarzuty naruszenia prawa materialnego, a to przepisu art. 527 k.c.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela stanowisko Sądu Okręgowego odnoszące się do istnienia i wymagalności roszczenia strony powodowej już od dnia 1 marca 2013 r. Wskazuje na to rozstrzygnięcie prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego z dnia 26 maja 2014 r., sygn. akt I C 470/13, w którym Sąd zasądził od J. L. i H. L. (1) solidarnie na rzecz strony powodowej kwotę 539.649 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 marca 2012 r., z wyłączeniem wskazanych okresów, do dnia zapłaty. Nie ulega wątpliwości, że wyrok sądu zasądzący określoną kwotę pieniężną jest wyrokiem

deklaratoryjnym. Zatem Sąd nie stworzył tym orzeczeniem nowego stanu prawnego, a potwierdził jedynie obowiązek prawny świadczenia. Z kolei data wymagalności świadczenia zobrazowana została poprzez wskazanie dnia, od którego zostały naliczone odsetki ustawowe. Świadczenie dochodzone przez stronę powodową w ww. postępowaniu było świadczeniem bezterminowym, zatem zgodnie z treścią art. 455 k.c. stało się wymagalne niezwłocznie od dnia wezwania dłużnika do jego wykonania. Skoro strona pozwana wzywała małżonków L. do spełnienia świadczenia w lutym 2012 r., a stosowne wezwania odebrali oni w dniu 15 lutego 2012 r., mając 14-dniowy termin na spełnienie świadczenia, musieli się liczyć z obowiązkiem jego spełnienia już od dnia 1 marca 2012 r. Przyjmując twierdzenia skarżącej za zasadne, w każdej sprawie, w której strony weszły na drogę postępowania sądowego w sprawie o zasądzenie świadczenia, wymagalność roszczenia wiązałaby się z dniem uprawomocnienia się wyroku, a pozwany w każdym przypadku mógłby powoływać się na niepewność co do przysługującego wobec niego roszczenia, co nie znajduje przecież potwierdzenia w aktualnej linii orzeczniczej. W konsekwencji przepis art. 455 k.c. pozostawałaby przepisem pustym, nieznajdującym zastosowania w zasadzie w żadnej sprawie.

Niezasadne są również zarzuty skarżącej, w których zaprzecza, że na podstawie umowy zawartej w dniu 13 marca 2012 r. uzyskała korzyść majątkową. W pierwszej kolejności należy odnieść się do ustaleń umowy zawartej pomiędzy stronami. Z aktu notarialnego (k. 99-101) w sposób jednoznaczny wynika, że pozwana otrzymała sporną nieruchomość bezpłatnie. Treść umowy wskazuje nie tylko na nieuiszczenie jakiegokolwiek kwoty pieniężnej na rzecz rodziców z tego tytułu, ale także na brak zobowiązania się do innych czynności – w szczególności zgodnie z twierdzeniami skarżącej – uregulowania zadłużenia rodziców. Nadmienić poza tym należy, że notarialna umowa darowizny jest dokumentem urzędowym, do którego mają zastosowanie przepisy kodeksu postępowania cywilnego o dokumentach. Ze względu na to, że jest ona dokumentem obejmującym czynność prawną, odnoszą się do niej ograniczenia przewidziane w art. 247 k.p.c. w zakresie prowadzenia, pomiędzy uczestnikami czynności, dowodu z zeznań świadków lub przesłuchania stron przeciwko osnowie lub ponad osnowę dokumentu. Oznacza to, że uczestnik czynności nie może dowodzić, że danego oświadczenia nie złożył lub że złożone przez niego oświadczenie miało inną treść; innymi słowy niedopuszczalne jest prowadzenie dowodu zmierzającego do wykazania oświadczenia woli niezgodnego z treścią (osnową) dokumentu. Tymczasem pozwana stara się wykreować w niniejszym postępowaniu, że w rzeczywistości strony zawarły umowę darowizny, choć w rzeczywistości miała między nimi ekwiwalentność świadczeń, co z ww. powodów nie może odnieść skutków prawnych.

Sąd Apelacyjny zwrócił również uwagę, że co prawda należy zgodzić się z apelującą, że nieruchomość darowana na jej rzecz była obciążoną hipoteką kaucyjną tytułem zabezpieczenia spłaty kredytu udzielonego na budowę domu na sumę 200.000 zł, jednak pozwana zdaje się nie zauważać, że dokonana przez nią spłata kredytu z ww. tytułu opiewała jedynie na kwotę 72.500 zł (k. 74). Oznacza to, że E. B. nie była zmuszona do ponoszenia spłaty pełnej wysokości wierzytelności hipotecznej, a wartość otrzymanej przez nią darowizny (300.000 złotych) była o wiele wyższa, skoro i suma hipoteki kaucyjnej nie była wymagalna w kwocie 200.000 zł, a nieco ponad kwotę 70.000 zł.

W dalszej kolejności należy odnieść się do braku ekwiwalentności świadczeń umowy zawartej w marcu 2012 r. Wbrew zarzutom skarżącej, nie można przyjąć, że rodzice dokonali na jej rzecz darowizny nieruchomości gruntowej zabudowanej budynkiem mieszkalnym w zamian na spłatę ich wszelkiego zadłużenia. Należy zauważyć, że pozwana dokonała licznych spłat, jednak wynikały one z zobowiązań zaciągniętych na funkcjonowanie sanatorium (...), którego pozwana stała się właścicielką w 2010 r. Za zbyt daleko idący, mimo prawidłowych ustaleń faktycznych, uznać należało wnioski Sądu Okręgowego, że zaskarżona czynność prawna związana była z zamiarem przekazania skarżącej prowadzenia sanatorium. Zauważyć wypada, że nieruchomość, na której prowadzona była działalność darowana została pozwanej już w 2010 r. Mimo tego, jak sama zeznała, nigdy faktycznie nie przejęła samodzielnego prowadzenia sanatorium. Gdy do tego dodać brak jakiegokolwiek wzmianki w umowie darowizny z 2012 r. oraz zbieżność czasową uregulowania długów pozostających w związku z prowadzeniem sanatorium z jego sprzedażą w sierpniu 2012 r. na rzecz C. D., trudno uznać, że zaskarżona czynność pozostawała w relacji z zamiarem przekazania działalności gospodarczej skarżącej. Niezależnie od powyższego podkreślenia wymaga, że ewentualne przeniesienie własności nieruchomości w zamian za uregulowanie zobowiązań względem wierzycieli, którym nie przysługiwało pierwszeństwo zaspokojenia nad chronioną w rozpoznawanej sprawie wierzytelnością powoda również wiązałoby się

z pokrzywdzeniem tego ostatniego. W konsekwencji przyjąć należało, że skarżąca pozwana uzyskała niewątpliwie korzyść majątkową. Nie udało się jej wykazać, że między nią a rodzicami w związku z zaskarżoną czynnością prawną powstał węzeł obligacyjny, który uprawniałby małż. L. do domagania się w drodze prawnej zaspokojenia ich wierzycieli przez apelującą, a tym bardziej samych wierzycieli (art. 391 §1 k.c.).

Na marginesie nadmienić należy, że gdyby przyjąć za zasadne twierdzenia pozwanej, że w rzeczywistości otrzymanie przez nią nieruchomości stanowiło ekwiwalent za spłatę zadłużenia darczyńców, zaskarżoną czynność prawną uznać należałoby za pozorną umowę darowizny, pod którą kryłaby się dysymulowana czynność prawna o charakterze odpłatnym. W takiej sytuacji obie czynności prawne byłyby nieważne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia z dnia 12 października 2001 r., V CKN 631/00, OSNC 2002 nr 7-8, poz. 91).

Konkludując, Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że w okolicznościach rozpoznawanej sprawy, przeniesienie własności spornej nieruchomości w drodze umowy darowizny na pozwaną uzasadniało zastosowanie art. 527 §1 k.c., wobec czego na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

Za podstawę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego, które po stronie powodowej ograniczyły się do wynagrodzenia radcy prawnego przyjęto art. 98 §1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 i w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804).

SSA Marek Boniecki SSA Grzegorz Krężolek SSA Andrzej Struzik